

Warszawa, 23 października 2025 r.
KL/515/177/KO/2024

Pani
Katarzyna Kęcka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia

Szanowna Pani Minister,

w nawiązaniu do pisma (znak: RZZR.0210.3.2024.AW) i przekazanego *projektu ustawy o zmianie ustawy o opiece zdrowotnej nad uczniami oraz niektórych innych ustaw (UD 148)* („Projekt”) do konsultacji publicznych uprzejmie przekazuję uwagi Konfederacji Lewiatan do projektu ustawy.

Zmiany w Projekcie dotyczą zagadnienia opieki stomatologicznej sprawowanej nad uczniami. Bez wątpienia profilaktyczna opieka zdrowotna jest niezwykle istotnym elementem zdrowia publicznego i Konfederacja Lewiatan z zadowoleniem przyjęła informację o rozpoczęciu prac legislacyjnych nad tym zagadnieniem.

Jednak po przeprowadzeniu analizy Projektu należy stwierdzić, że gdyby projektowane zmiany weszły w życie, to zamiast przyczynić się do upowszechniania opieki stomatologicznej wśród najmłodszych – niezwykle potrzebnej – znacząco by ją ograniczyły. Problem ten w szczególności dotknąłby dzieci z uboższych rodzin, których dostęp do świadczeń zdrowotnych z zakresu stomatologii na warunkach komercyjnych jest utrudniony, a w praktyce często nie ma go wcale.

Konfederacja Lewiatan zwraca w szczególności uwagę na projektowaną zmianę w postaci dodania art. 7 ust. 4a Projektu, który uzależnia udzielenie świadczeń stomatologicznych od obecności rodzica przy wykonywaniu takich świadczeń. Motyw, który zdaje się stać za projektowaną zmianą, na pozór jest zrozumiały i pożądanym – ochrona autonomii pacjenta, która w przypadku najmłodszych jest realizowana przy udziale rodziców. Jednak w praktyce proponowane rozwiązanie całkowicie abstrahuje od realiów udzielania świadczeń stomatologicznych w warunkach szkolnych, zaś wejście w życie projektowanej zmiany mogłoby doprowadzić do katastrofalnych skutków dla zdrowia publicznego.

Opieka stomatologiczna nad uczniami jest realizowana w szkole, gdzie uczniowie z zasady nie przebywają z rodzicami. Tym samym wejście w życie projektowanej zmiany prowadziłoby do sytuacji, w której rodzic albo musiałby przyjść osobiście do szkoły (biorąc urlop w pracy lub porzucając inne swoje obowiązki), albo jego dziecko byłoby pozbawione

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

możliwości skorzystania z opieki stomatologicznej. Faktycznie naruszałoby to prawo do równego dostępu do świadczeń, gdyż dostęp ten byłby uzależniony od możliwości przybycia rodzica do szkoły. Należy bowiem podkreślić, że w proponowanej wersji Projektu obecność rodzica jest bezalternatywna – rodzic nie może zrezygnować z owej kompetencji np. poprzez aprioryczne wyrażenie zgody na otoczenie jego dziecka opieką stomatologiczną lub delegować owego uprawnienia na zaufaną osobę trzecią.

Proponowana zmiana szczególnie uderzy w dzieci z uboższych rodzin, dla których opieka stomatologiczna udzielana w szkołach jest w praktyce jedyną szansą na uzyskanie jakichkolwiek świadczeń stomatologicznych. Nie można bowiem pominąć faktu, że leczenie stomatologiczne wykonywane prywatnie wiąże się kosztami nie do udźwignięcia dla wielu domowych budżetów. Równocześnie *de facto* wymuszanie na rodzicu, aby w ciągu dnia pracy oderwał się od swoich obowiązków i przyszedł osobiście do szkoły nieproporcjonalnie dotknie tych z rodziców, którzy – z uwagi na zobowiązania zawodowe – nie mają takiej możliwości. Pojęcie „wymuszenia” jest w tym kontekście uzasadnione, gdyż „sankcją” byłaby niemożność skorzystania przez dziecko z opieki stomatologicznej ze środków publicznych.

Wprowadzenie wymogu osobistej obecności rodzica przy wykonywaniu świadczeń stomatologicznych prowadziłoby również do dalszych komplikacji. Wystarczy podać przykład sytuacji, w której dzieci z jednej placówki oświatowej korzystają z opieki stomatologicznej udzielanej w innej szkole. Takie sytuacje zdarzają się w praktyce w ramach racjonalizowania wydatków oraz łączenia zasobów szkół znajdujących się w jednej gminie. Tymczasem rodzice dzieci co do zasady w ogóle nie mają podstaw, by wejść na teren innej szkoły, do której ich dziecko nie jest zapisane. Indywidualne udzielanie zgód na wejście przez rodzica na teren szkoły, do której jego dziecko nie jest zapisane, wiązałoby się z trudnym do uzasadnienia wyzwaniem logistycznym, zaś bardziej liberalne podejście do wpuszczania osób dorosłych na teren placówki prowadziłoby do obniżenia poziomu bezpieczeństwa.

Ponadto projektowana zmiana rodzi obawy o brak wykorzystania w pełni potencjału kadrowego lekarzy stomatologów i higienistek z uwagi na mniejszą liczbę uczniów korzystających z teoretycznie należącej się im opieki stomatologicznej. Oznacza to, że wydatki publiczne na istniejącą sieć gabinetów oraz specjalistów udzielających świadczeń nie będą w pełni wykorzystane, co – biorąc pod uwagę znane powszechnie trudności finansowe systemu ochrony zdrowia – byłoby niemożliwym do wytłumaczenia marnotrawstwem. Dodatkowo, należy podkreślić, że proponowana zmiana przepisów wyeliminuje sens sprawowania opieki stomatologicznej nad uczniami w formie dentobusów zakupionych ze środków publicznych pochodzących Ministerstwa Zdrowia.

Opieka zdrowotna nad uczniami obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną. Jest to pewnego rodzaju minimum, które każdy uczeń otrzymuje, celem uzyskania kompetencji zdrowotnych oraz podstawowych świadczeń opieki zdrowotnej, w tym opieki stomatologicznej. Opieka ta stanowi również istotny element mający na celu budowanie postaw prozdrowotnych w społeczeństwie oraz prewencję

chorób, co w dalszej perspektywie przyczynia się do mniejszej ilości chorób w społeczeństwie oraz ich wcześniejszej wykrywalności. Ostatecznie rozwój profilaktyki, w tym z zakresu stomatologii, pozytywnie wpływa na budżet państwa przeznaczony na opiekę zdrowotną, ponieważ ogranicza wydatki związane z późniejszym wykryciem lub rozwojem chorób.

Tymczasem problemy społeczne związane ze zdrowiem jamy ustnej dzieci są poważne. Jak wynika z raportu „Choroba próchnicowa i stan tkanek przyzębia populacji polskiej. Podsumowanie wyników badań z lat 2016-2019”¹, którego powstanie zostało sfinansowane przez Ministerstwo Zdrowia, w przypadku dziecięciolatek częstotliwość występowania próchnicy wynosi 86,3%, zaś w przypadku osiemnastolatek – współczynnik ten wzrasta do 93,2% (tab. 2.4 raportu). Zarazem autorzy raportu wskazali, że u 57,9% dziecięciolatek oraz 59,7% dwunastolatek występują potrzeby profilaktyki lub rutynowego leczenia (tab. 2.11 raportu). Owe dane muszą być alarmujące, zaś rozwiązaniem leżącym u ich podstaw problemów może być tylko długotrwała, stabilna i jak najszerzej dostępna opieka stomatologiczna w szkołach.

Tym samym słuszne jest rozwijanie opieki zdrowotnej nad uczniami, a nie jej ograniczanie. Niestety z zaniepokojeniem obserwujemy, że zaproponowany w Projekcie przepis może w drastyczny sposób ograniczyć dostęp do opieki stomatologicznej wśród uczniów.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że według projektowanego art. 7 ust. 4a bez obecności rodzica mogłaby zostać przeprowadzona wyłącznie ocena stanu zdrowia jamy ustnej. Wykonanie samego przeglądu jamy ustnej, bez jakiegokolwiek świadczenia stomatologicznego (choćby takiego nienaruszającego ciągłości tkanek) w żaden sposób nie polepsza stanu zdrowia dziecka. Dopiero możliwość wdrożenia niezbędnych czynności profilaktycznych oraz podstawowych nieinwazyjnych metod leczenia stomatologicznego może przynieść pożądany efekt.

Mając w pełni świadomość, że autonomia pacjenta jest wartością mającą umocowanie w Konstytucji RP oraz w celu pełnego i efektywnego wykorzystania potencjału opieki stomatologicznej sprawowanej nad uczniami, zasadnym jest wypracowanie kompromisu w zakresie świadczeń opieki stomatologicznej, które mogą być udzielane bez obecności rodzica. Nie ulega jednak wątpliwości, że w przypadku Projektu ograniczenie owego zakresu wyłącznie do oceny stanu zdrowia jamy ustnej jest zbyt restrykcyjne – i to w stopniu prowadzącym do bardzo niepożądanych skutków zdrowotnych oraz dyskryminacji niektórych dzieci w dostępie do świadczeń.

W odniesieniu do Projektu Konfederacja Lewiatan proponuje rozwiązanie kompromisowe, a więc wymaganie obecności rodziców wyłącznie w przypadku wykonywania zabiegów inwazyjnych, a więc takich, które prowadzą do naruszenia ciągłości tkanek. W zakresie zaś świadczeń bezinwazyjnych, uwzględniając konieczność ważenia z jednej strony wartości,

¹ <https://www.gov.pl/web/zdrowie/zdrowie-jamy-ustnej>.

jaką jest autonomia pacjenta oraz możliwość decydowania przez rodziców o czynnościach medycznych wykonywanych wobec ich dzieci, zaś z drugiej – efektywną, równą i przynoszącą korzyść samym pacjentom opiekę stomatologiczną, Konfederacja Lewiatan proponuje wprowadzenie wymogu udzielania przez rodziców zgody na takie świadczenia, jednak bez obowiązku fizycznej obecności rodziców w momencie ich wykonywania.

Z poważaniem

Marek Górski
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik: Propozycja zmian legislacyjnych

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Propozycja zmian legislacyjnych

L.p.	Przepis	Treść przepisu	Proponowana zmiana	Uzasadnienie
1	Art. 7 ust. 4a Projektu ustawy o opiece zdrowotnej nad uczniami	Bez obecności rodzica ucznia, jeżeli rodzic wyrazi na to uprzednio zgodę na piśmie, może być przeprowadzone wyłącznie świadczenie mające na celu ocenę stanu zdrowia jamy ustnej z uwzględnieniem stanu uzębienia, przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej lub kontrolę higieny jamy ustnej, lub wykrywanie nieprawidłowości w zgryzie.	Bez obecności rodzica ucznia, jeżeli rodzic wyrazi uprzednio zgodę na piśmie na objęcie dziecka opieką stomatologiczną w szkole, mogą być przeprowadzone świadczenia stomatologiczne, które nie prowadzą do naruszania ciągłości tkanek .	Celem wykorzystania potencjału opieki zdrowotnej nad uczniami zasadnym jest zwrócenie się do dotychczas funkcjonującego modelu, niezależnego od obecności rodzica podczas udzielania świadczeń stomatologicznych nienaruszających ciągłości tkanek. Proponowana zmiana opiera się na zrozumieniu szczególnego sposobu funkcjonowania opieki zdrowotnej nad uczniami. Co do zasady podczas świadczeń stomatologicznych udzielanych w szkołach, rodzice uczniów nie są obecni. Tym samym zaproponowana w pierwotnej wersji Projektu zmiana, spowoduje ogromne ograniczenie dostępności do świadczeń opieki stomatologicznej, rozszerzając katalog świadczeń, do których

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

				konieczna jest obecność rodzica na wszystkie świadczenia opieki stomatologicznej, niebędących przeglądem jamy ustnej. Proponowana zmiana ma na celu rezygnację z wymogu obecności rodzica podczas udzielania niemal wszystkich świadczeń i wyodrębnienie katalogu świadczeń, co do których obecność rodzica jest niezbędna. Definiując katalog świadczeń stomatologicznych w ten sposób zmniejsza się ryzyko ograniczenia dostępu do świadczeń opieki stomatologicznej, jednocześnie nie godząc w prawa uczniów jako pacjentów i ich rodziców. Świadczenia stomatologiczne nienaruszające ciągłości tkanek to świadczenia nie wywołujące trwałych skutków – z jakimi wiążą się np. świadczenia chirurgiczne. Takie świadczenia w przeważającej
--	--	--	--	---

				większości mają na celu zapobieganie chorobom i polegają np. na lakowaniu, lakierowaniu i wykonywaniu innych czynności, które może wykonywać higienistka stomatologiczna pod nadzorem lekarza dentysty. Ryzyko takich zabiegów jest nieznaczne, dlatego sprzecznym z ideą opieki zdrowotnej nad uczniami jest wprowadzenie wymogu obecności rodzica. Należy również podkreślić, że to rodzic, zgodnie z projektowanym art. 7 ust. 4 wyraża zgodę na udzielenie świadczeń z zakresu opieki stomatologicznej. Tym samym, mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego oraz efektywne wykorzystanie potencjału opieki zdrowotnej nad uczniami, proponujemy powyższą zmianę.
--	--	--	--	---

KL/515/177/KO/2024

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

member of

member of

